

LES ALTRES OBRES

A les segona lectura d'aquest diumenge llegim un fragment de la Carta de Jaume (2,14-18). Aquest escrit del Nou Testament, més que una carta, és essencialment un recull de exhortacions morals, una mena de tractat de moral cristiana. Crida l'atenció que en la seva curta extensió apareguin 54 verbs en imperatiu.

Al ser la carta un recull de consells, és difícil determinar una estructura, que atorgui una unitat temàtica a tota la carta. Més aviat s'hi poden descobrir grups de consells, que es poden distribuir en tres grups: a) els que fan referència a la relació de rics i pobres; b) els que parlen de la fe i les obres; i c) els que alerten sobre la immoderació en el parlar. Les fonts d'inspiració d'aquest llibre bíblic es poden trobar en els llibres sapiencials tardans de l'Antic Testament; en les màximes de la moral hel·lenista i en les reflexions provinents de la tradició cristiana. És molt difícil defensar que l'autor sigui algun dels Jaumes, que apareixen en els evangelis i el llibre dels Fets dels Apòstols, per això tot porta a pensar en un escrit pseudònim, que forma part del bloc d'escrits tardans del Nou Testament, redactat per un jueu convertit al cristianisme, que pretén recolzar la validesa dels seus consells morals en l'autoritat de l'apòstol Jaume.

La carta estableix una estreta connexió entre la fe i les obres. Aquest plantejament molestà Luter i les esglésies protestants perquè els semblava que la doctrina de la carta entrava en frontal contradicció amb els enunciats de Pau exposats a les cartes als Romans i als Gàlates, segons aquestes la fe és independent de les obres. Això provocà que el corrent protestant menystingués la carta de Jaume i aquesta ha estat molt temps considerada un escrit bíblic de segon ordre. Però la carta té la riquesa de connectar amb el missatge social dels profetes de l'Antic Testament i la primera de les benaurances de l'evangeli de Mateu. Aquest missatge social, directe i punyent ha despertat novament l'interès per aquest escrit del Nou Testament.

Pel que fa a la controvèrsia amb la doctrina de Pau es podria alleujar la confrontació a base d'exposar la diferent manera que tenen d'entendre la fe Pau i l'autor de la carta. Al nostre entendre, la diferència rau en la diferent manera d'entendre les obres. Fixem-nos que quan Pau parla de les obres en la carta als Gàlates -text fonamental pel que fa a aquesta doctrina-, parla de "les obres de la llei": "Per això nosaltres hem cregut en Jesucrist i som justos no per les obres de la llei, sinó per la fe en Crist, ja que ningú no pot ser just en virtut de les obres que mana la llei" (Gal 2,16). Pau parla de les obres de la llei marcat per la seva formació farisaica. Pels fariseus, complir les obres de la llei volia dir portar a la pràctica totes les prescripcions del culte, no oblidar les pregàries rituals, practicar el repòs del dissabte i la circumcisió, celebrar les festes i ser estrictament escrupolós amb els rituals de purificació. Tan li feia si això queia en un ritualisme purament extern, és igual, pel fariseu això salvava. Pau es mostra contrari a la capacitat salvífica d'aquest tipus d'obres.

Evidentment l'autor de la carta de Jaume pensa en un altre tipus ben diferent d'obres. Veu el perill que en la seva comunitat hi hagi cristians que ho siguin de nom i no de fets. Per això li ressona la queixa d'Isaïes: "Aquest poble se m'acosta de paraula, m'honora amb els llavis, però el seu cor es manté lluny de mi" (Is 29,13). Cal una fe que no siguin paraules buides, per això calen les obres que no siguin pura ornamentació externa, tal com trobem també en el llibre d'Isaïes: "El dejuni que jo aprecio és aquest: ... Comparteix el teu pa amb els qui passen fam, acull a casa teva els pobres vagabunds, vesteix el qui va despullat. No els defugis, que són germans teus" (58,6-7)

Diumenge 24 durant l'any
16 de Setembre de 2012